

luonnosta johtuen tulisi olla siirtomääräraha, jotta vuoden lopulla sattuvista korjauksista maksettavat laskut voitaisiin suorittaa seuraavana vuonna.

Tutustuttuaan asiasta esitettyyn selvitykseen kaupunginvaltuusto täysin kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti päätti ¹⁾, ettei kaupungin kiinteää omaisuutta siitä lähtien palovakuutettaisi lukuun ottamatta kuitenkin vaarayksiöitä, joiden omaisuusarvo oli 10 milj. markkaa suurempi, mutta että kaupunki näistäkin kaupunginhallituksen harkinnan mukaan voi pitää omalla vastuullaan enintään 10 milj. markkaa;

oikeuttaa kaupunginhallituksen poikkeamaan edellisessä ponnassa lausutusta yleisestä periaatteesta, milloin hallitus erityisen suuren tai suhteellisen pienen tulenvaaran takia tai muusta syystä harkitsi siihen olevan aihetta;

velvoittaa lautakunnan tai viraston, jolla oli kiinteää omaisuutta hoidettavanaan, aina aikanaan tekemään kaupunginhallitukselle esityksen tämän omaisuuden palovakuuttamisesta;

pysyttää edelleen voimassa jo otetut ainaiset palovakuutukset, joiden vakuutusmaksuista osa oli maksamatta, ja suorittaa niistä vakuutusmaksut sopimusten mukaisesti; sekä

merkitä vuoden 1933 talousarvioon 200,000 markan siirtomäärärahan kaupunginhallituksen käytettäväksi sattuvien tulipalojen aiheuttamien korjausten suorittamiseen.

5. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Vesijohdon uusiminen. Koska X kaupunginosan korttelien n:ot 274 ja 282 luoteisrajaa pitkin kulkevassa kadussa olevan vesijohdon uusiminen siellä suoritettujen katutöiden yhteydessä oli katsottu välttämättömäksi, kaupunginhallitus oli valtuuttanut vesijohtolaitoksen panemaan työn käyntiin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾ tämän toimenpiteen samalla päättäen merkitä vuoden 1933 menosääntöön tätä tarkoitusta varten 190,000 markan määrärahan, jonka vesijohtolaitos sai ennakolta käyttää jo kuluvana vuonna.

Määräraha vesi- ja viemärijohdoja varten. Sitten kun Oma asunto-osakeyhtiö, joka omisti kaksitoista Käpylän kortteleissa n:ot 860 ja 869 sijaitsevaa kahden perheen taloa, oli anonut, että kaupunki laskisi vesi- ja viemärijohdot, joihin yhtiö saattoi yhdistää kiinteistönsä, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ osoittaa yleisten töiden pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan 54,000 markkaa viemärijohdon laskemiseksi Turjan- ja Marjatanteiden väliseen osaan Tursontietä sekä merkitä vuoden 1933 talousarvioon vesijohdon laskemiseksi samaan tiehen 43,000 markan määrärahan, joka vesijohtolaitos oikeutettiin käyttämään ennakolta kuluvana vuonna.

Määräraha kaasujohdoja varten. Koska Josafatin- ja Sturenkatujen tasointus Helsingin- ja Kirstinkatujen välillä oli edistynyt niin pitkälle, että kadut kesän aikana voitiin päällystää, kaupunginvaltuusto kaasujohdojen laskemisesta kadun päällystämisen jälkeen aiheutuvien tuntuvien lisäkustannusten välttämiseksi päätti ⁴⁾ merkitä vuoden 1933 talousarvioon 35,000 markan määrärahan kaasujohdon asentamiseksi Helsingin- ja Kirstinkatujen väliseen osaan Sturenkatua ja samalla korttelin n:o 354 a länsipuolella olevaan kujaan,

¹⁾ Kvsto 16 p. marrask. 7 §. — ²⁾ S:n 16 p. marrask. 12 §. — ³⁾ S:n 4 p. toukok. 10 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. maalisk. 17 §.

minkä ohessa kaupungin teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin käyttämään tämä määräraha ennakolta kuluvana vuonna.

Momenttireservilaitteen hankkiminen sähkölaitokseen. Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen anomus n. s. momenttireservilaitteen hankkimisesta sähkölaitokseen lähetettiin ¹⁾ kaupunginhallitukseen edelleen valmisteltavaksi.

Sähkölaitoksen pääaseman ohjauslaitteen laajentaminen. Koska sähkölaitoksen laajennetun Töölön aseman ²⁾ käyttö edellytti myöskin pääaseman 35 kV ohjauslaitteen laajentamista, kaupunginhallitus oli oikeuttanut kaupungin teknillisten laitosten hallituksen ryhtymään rakentamaan viimeksi mainitun aseman 5 kV kojeistorakennuksen viereen 35 kV kojeistoa varten n. 2,400 m³ käsittävää lisärakennusta sekä käyttämään uudisrakennuskustannuksiin enintään 500,000 markkaa sähkölaitoksen Töölön asemarakennuksen laajentamiseen varatusta määrärahasta, josta laajennusohjelman supistamisen ³⁾ takia tuli jäämään säästöä. Tämä toimenpide hyväksyttiin ⁴⁾.

Sähkölaitoksen Töölön asemarakennus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ sähkölaitoksen Töölön aseman lisärakennuksen piirustukset, joiden mukaan rakennus laajennettaisiin kolmikerroksiseksi, jolloin kahteen alempaan kerrokseen tulisivat sekä 35 kV että 5 kV ohjaus- ja suojuslaitteet ja kolmanteen vastedes kenties tarpeellinen akkumulaattoriparisto, mutta toistaiseksi ainoastaan kolme pienehköä asuinhuoneistoa aseman esimiestä ja päivystäjiä varten. Sähkölaitoksen alkuperäiseen suunnitelmaan sisältyi nykyisen konehuoneenkin laajentaminen rakentamalla tontin kadunpuoleinen osa umpeen, mutta vallitsevan lamakauden ja vaihtovirtaan siirtymisen johdosta oli katsottu sopivaksi toistaiseksi supistaa rakennussuunnitelmaa ja rakentaa vain suurjännitepuolen ohjaukseen tarvittavat laitteet, jolloin kustannukset, jotka alkujaan oli arvioitu 2,800,000 markaksi, voitiin alentaa 1,600,000 markkaan. Kaupunginhallitus oli jo kesäkuun 22 p:nä oikeuttanut kaupungin teknillisten laitosten hallituksen aloittamaan laajennustyöt edellä mainittujen piirustusten mukaisesti, joita kaupunginvaltuusto silloin vielä ei ollut vahvistanut, minkä toimenpiteen valtuusto hyväksyi ⁴⁾.

Taivallahden ruoppausyöt. Hesperiankadulta Rajasaaren puhdistuslaitokselle rakennettavan pääviemärin valmistavia töitä suoritettaessa oli Taivallahden pehmeän pohjakerroksen ruoppaaminen 15 m:n levyiseltä alalta osoittautunut välttämättömäksi. Kaupunginhallitus oli sentähden oikeuttanut kaupungin yleisten töiden hallituksen ryhtymään mainittuun työhön. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾ tämän toimenpiteen samalla määräten työn kustannukset, 30,000 markkaa, suoritettavaksi yleisiä töitä varten varatuista valtuuston käyttövaroista.

Makasiinirannan paaluvarin korjaus. Kaupungin yleisten töiden hallitus oikeutettiin ⁶⁾ ylittämään Eteläsataman makasiinirannan paaluvarin korjausmäärärahaa, joka oli osoittautunut riittämättömäksi tarkoitukseensa sen johdosta, että korjaustyö oli osoittautunut laajemmaksi kuin talousarviota järjesteltäessä oli otaksuttu.

Ruoholahdenrannan laiturin korjaus. Yleisiä töitä varten varatuista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ 60,000 markan määrärahan Ruoholahdenrannan laiturin korjaamiseen sen voituttua sikäli, että hiesua ja

¹⁾ Kvsto 12 p. lokak. 13 § ja 26 p. lokak. 14 §. — ²⁾ Ks. alemm. — ³⁾ Kvsto 7 p. syysk. 25 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. syysk. 24 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. jouluk. 20 §. — ⁶⁾ S:n 21 p. syysk. 8 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. marrask. 11 §.

hiekkaa oli huuhtoutunut pois laituriarkun etureunan alta, jolloin arkku oli hieman painunut.

Lönnrotinkadun jatkeen noususilla. Kaupungin yleisten töiden hallitus oli ottanut uudelleen käsiteltäväkseen kysymyksen Lönnrotinkadun jatkeeseen liittyvän noususillan ¹⁾ sopivimmasta rakenteesta ja tällöin tullut siihen käsitykseen, että sillan pylväät oli perustettava paalutukselle ja rakennettava rautabetonista. Toimitetut koekaivut olivat näet osoittaneet, että täyte- maata ja kiviä käsittävän pintakerroksen alla oli paksuudeltaan vaihteleva kerros pehmeää savea, minkä vuoksi täyteen kantokyky oli hyvin epävarma ja todennäköisesti tuli tapahtumaan painumia, jos noususillan pylväät perustettiin suoraan täytteelle. Sillan pylväiden perustus oli senvuoksi ulotettava kallioperustaan saakka, mutta silloin ei ollut sopivaa käyttää puurakennetta, joka sitäpaitsi hallituksen käsityksen mukaan olisi ulkonäöltään epäedullinen. Rautarakenne taas tulisi erittäin kalliiksi ja suuri osa sen hinnasta menisi ulkomaille, minkä vuoksi hallitus piti sopivimpana, että sillan pylväät rakennettiin rautabetonista. Edelleen hallitus ehdotti, että itse sillan, sen kellarien yläpuolella olevan osan ja siltanousun kaide reunakivineen tehtäisiin kaudtaaltaan yhtenäiseksi sekä että kaupunki kustantaisi myöskin yksityisten omistaman korttelin n:o 175 b puoleisen kaiteen; että kellarin kohdalla oleva sillan osa kokonaan kivettäisiin kaupungin kustannuksella; että sillan maatuen ja Köydenpunojankadun välisellä osalla Lönnrotinkatua olevien kaupungin tonttien katuosuudet kivettäisiin ja varustettaisiin kaiteilla ja kaupunki lisäksi kustantaisi yksityistenkin tontteihin kuuluvien katuosuuksien kaiteen tukilistat; että kellariosaston jalusta rakennettaisiin betonista, sivuseinät tiilistä ja lattiat betonista kivitäytteelle; että viemärikaivo järjestettäisiin kumpaankin lähinnä Ruoholahdenrantaa sijaitsevaan kellariosastoon sen varalta, että näitä kellareita käytettäisiin autosuojoina; että Ruoholahdenkadun puoleiseen kellarinseinään tehtäisiin kaksi ovea ja sähkölaitokselle luovutettuun kellariin kaksi laitoksen hankkimaa rautaovea; sekä että kellariosan viereen korttelin n:o 175 a puolelle rakennettaisiin puuportaat, jota vastoin varsinaisen sillan ja noususillan kulmaan suunnitellut portaat jätettäisiin toistaiseksi rakentamatta. Sillan jäljellä olevien rakennustöiden kustannukset hallitus oli laskenut 2,099,000 markaksi, joten, koska aikaisemmin osoitetusta määrärahasta oli käyttämättä 1,499,000 markkaa, tarvittiin 600,000 markan lisämääräraha.

Myöntyen kaupungin yleisten töiden hallituksen esitykseen kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että Lönnrotinkadun noususilta rakennettaisiin rautabetonipilarien varaan; hyväksyä hallituksen esittämät täydennetyt piirustukset; sekä osoittaa yleisiin töihin varatuista käyttövaroistaan pyydetyn lisämäärärahan, 600,000 markkaa.

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti ³⁾, että Lönnrotinkadun jatke korttelien n:ot 175 a ja 175 b kohdalta samoin kuin sinne tuleva silta noususiltaa lukuunottamatta oli kivettävä I:ma nupukivillä.

Ruoholahdenkadun levantäminen. Kiinteistölautakunta lausui, että kaupungin voidakseen rakentaa se Länsisatamaan johtava liikenneväylä, jota varten jo oli lunastettu ⁴⁾ Lapinlahdenkadun tontti n:o 4 ja Malminkadun tontti n:o 9, täytyi hankkia omakseen yksityistä tonttimaata Ruoholahdenkadunkin varrelta ja että lautakunta tämän johdosta oli neuvotellut asian-

¹⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 57 ja tämän kert. s. 168. — ²⁾ Kvsto 13 p. huhtik. 16 §. — ³⁾ S:n 25 p. toukok. 9 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 16.

omaisten tontinomistajain, nimittäin Aktiebolaget Gräsviksgatan 5 osakeyhtiön, Mahogany osakeyhtiön, Länsikulma osakeyhtiön ja juutalaisen seurakunnan kanssa, jotka omistivat vastaavasti IV kaupunginosan korttelin n:o 166 tontin n:o 15, korttelin n:o 167 tontin n:o 21 sekä korttelin n:o 166 tontit n:ot 1 a ja 14. Neuvottelujen tuloksena oli ollut, että eräät ensiksi mainitun yhtiön osakkaat tarjosivat kaupungin lunastettavaksi 67 yhtiön kaikkiaan 83 osakkeesta 30,000 markan yksikkö hinnasta, mitä lautakunta arvioituaan kiinteistön piti kohtuullisena, jota vastoin muiden asianosaisten tonteistaan vaatima hinta oli enemmän kuin kaksi kertaa lautakunnan arviomäärää suurempi. Lautakunta ehdotti senvuoksi, että myytäväksi tarjotut Aktiebolaget Gräsviksgatan 5 osakeyhtiön osakkeet lunastettaisiin sekä että kaupunki saadakseen haltuunsa loput tarvittavasta alasta käyttäisi hyväkseen asemakaavalain myöntämää asemakaavaan otetun katumaan lunastamisoikeutta, joka astui voimaan heti kun asemakaava oli vahvistettu ja jota käytettiin pakkolunastuksen kautta siinä järjestyksessä kuin mainitun lain 30 § tarkemmin säätii. Jotta tonttien omistajat eivät sinä aikana, jolloin asemakaavan vahvistaminen oli vireillä, voisi ryhtyä rakennustoimintaan tontteillaan ja siten vaikeuttaa kysymyksen ratkaisua, kaupungilla oli oikeus valtioneuvostolta hankkia kyseiselle alueelle uudisrakennuskielto, joka olisi voimassa, kunnes kaupunginvaltuusto oli asian päättänyt, ei kuitenkaan kahta vuotta kauemmin. Rakennuskiellon antamisen edellytyksenä oli, että valtuustossa oli pantu vireille kysymys määrätyn alueen asemakaavan muuttamisesta tai siihen kuuluvien asemakaavamääräysten tai asemakaavantakaisten määräysten laatimisesta tai muuttamisesta.

Tutustuttuaan kiinteistölautakunnan esityksiin ja kaupunginhallituksen niistä antamiin lausuntoihin kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾

lunastaa 67 Aktiebolaget Gräsviksgatan 5 osakeyhtiön osaketta 30,000 markan yksikkö hinnasta yhteensä 2,010,000 markasta, mistä 10% suoritettaisiin kauppakirjaa allekirjoitettaessa, 20 % syyskuun 1 p:nä 1932 sekä loput 21,000 markan määräisillä velkakirjoilla, jotka erääntyivät yhtäaikaan maksettaviksi lokakuun 1 p:nä 1935; kauppahinnan maksamattomalle osalle oli suoritettava korko, joka oli 1 % korkeampi erääntymispäivänä voimassa olevaa Suomen pankin alinta diskonttokorkoa ja erääntyi maksettavaksi puolivuositain tammikuun 1 p:nä ja heinäkuun 1 p:nä, ensimmäisen kerran kuitenkin vasta tammikuun 1 p:nä 1933;

sitoutua kaupungin puolesta kuukauden kuluttua kauppakirjan allekirjoittamisesta lunastamaan loput edellä mainitun yhtiön 83 osakkeesta samasta hinnasta ja edellä mainituin ehdoin;

että myöhemmin lunastettavat osakkeet maksettaisiin lokakuun 1 p:nä 1935 maksettavaksi erääntyvillä velkakirjoilla;

osoittaa sen 603,000 markan määrän, joka kuluvana vuonna tarvittiin osakkeiden maksamiseen, ennakkona kaupunginkassasta aikanaan merkittäväksi vuoden 1933 talousarvioon;

antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi ryhtyä korttelien n:ot 166 ja 167 asemakaavan muuttamista tarkoittaviin toimenpiteisiin ²⁾; sekä

anoa valtioneuvostolta IV kaupunginosan korttelin n:o 167 tonttia n:o 21 sekä korttelin n:o 166 tontteja n:ot 1 a ja 14 koskevan rakennuskiellon antamista olemaan voimassa asemakaavalain määräämin edellytyksin ja sen säättämän ajan.

¹⁾ Kvsto 4 p. toukok. 7 ja 8 §; vrt. tämän kert. s. 197. — ²⁾ Ks. tämän kert. s. 6 ja 158.

Mechelininkatu. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ anoa maistraatilta, että Mechelininkadun leveys, jonka vahvistetun asemakaavan mukaan tuli olla 24 m, Kammion- ja Rajasaarenkatujen väliseltä osalta saisi olla ainoastaan 20 m, minkä toistaiseksi katsottiin riittävän, koska kyseinen osa katua kulki puistoalueen läpi ja ajoradan leveys kuitenkin tuli olemaan 13 m. Valtuusto perusteli esitystään sillä, että anottu poikkeus vahvistetusta asemakaavasta vähentäisi kadun tasoituskustannuksia ja tekisi eräiden puistopuiden säilyttämisen mahdolliseksi. Sittenmin saapuneen ilmoituksen²⁾ mukaan maistraatti toukokuun 7 p:nä oli myöntynyt kaupunginvaltuuston edellä mainittuun anomukseen.

Töölöntorin järjestely. Kiinteistölautakunta oli antanut laatia kolme vaihtoehtoista Töölöntorin järjestelysuunnitelmaa. Ensimmäisen mukaan torille istutettaisiin kaksi riviä puita, toinen Tykistökadun jatkeen eteläreunaan ja toinen Sandelsinkadun jatkeen pohjoisreunaan. Toisen ehdotuksen mukaan näiden puurivien väliin järjestettäisiin istutus leikkikenttineen. Kolmannessa ehdotuksessa tori oli jätetty kokonaan vapaaksi ja ainoastaan sen pohjoislaidalla olevan jalkakäytävän reunaan oli suunniteltu puurivi. Näistä ehdotuksista antamassaan lausunnossa kaupunginhallitus huomautti, että kysymys torin vastaisesta käytöstä vielä oli ratkaisematta, minkä vuoksi istutusten y. m. laitteiden järjestäminen sille ei ollut hyvin harkittua. Tämän huomioon ottaen kaupunginvaltuusto päättikin³⁾, että Töölöntorin järjestelyssä oli noudatettava edellä mainittua kolmatta ehdotusta.

Apollon- ja Minervankatujen varsilla olevien kaupungin katuosuuksien kunnostaminen. Kaupunginhallitus ilmoitti oikeuttaneensa kaupungin yleisten töiden hallituksen antamaan päällystää Apollonkadun tonttien n:ot 9 ja 23 sekä Minervankadun tontin n:o 4 kohdalla olevat kaupungin katuosuudet konekivellä sekä panna kuntoon jalkakäytävät samoilta kohdilta, koska maistraatti kadunkatselmuksessa oli todennut yksityisten tontinomistajain heille kuuluvilla osilla edellä mainittuja katuja suorittaman kadunkiveyksen turmeltuvan, ellei kaupunki suorittanut työtä omalta osaltaan, sekä koska kyseiset kadut jo oli avattu liikenteelle ja niiden asemakaavalain mukaan sen johdosta tuli olla valmiiksi rakennetut.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁴⁾ tämän toimenpiteen ja päätti merkitä vuoden 1933 talousarvioon 104,000 markan määrärahan kyseisen katutyön kustantamiseksi sekä oikeuttaa rakennuskonttorin käyttämään nämä varat tarkoitukseen jo kuluvana vuonna.

Tavaststjernankadun kuntoonpaneminen. Samfundet Folkhälsan i svenska Finland nimisen yhdistyksen aloitettua rakennustyöt vasta ostamillaan XIV kaupunginosan korttelissa n:o 516 sijaitsevilla Tavaststjernankadun tonteilla n:ot 7 b ja 7 c kaupunginhallitus tämän yhdistyksen anomuksesta oli oikeuttanut rakennuskonttorin heti panemaan käyntiin katu- ja viemärijohtotyöt Espoonkadun ja Minna Canthin kadun välisellä osalla mainittua katua sekä vesijohto- ja kaasulaitoksen tarpeen mukaan jo kuluvana vuonna laskemaan vesi- ja kaasujohdot samaan katuun.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁵⁾ nämä toimenpiteet ja päätti merkitä vuoden 1933 menosääntöön 45,000 markan määrärahan vesijohdon laskemiseen Topeliuksenkadun ja Minna Canthin kadun väliseen osaan Tavaststjernankatua; 17,000 markan määrärahan kaasujohdon laskemiseen Espoonkadun ja

¹⁾ Kvsto 13 p. huhtik. 13 §. — ²⁾ S:n 25 p. toukok. 4 §. — ³⁾ S:n 12 p. lokak. 11 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. marrask. 9 §; ks. myös tämän kert. s. 170. — ⁵⁾ Kvsto 7 p. jouluk. 19 §; ks. myös tämän kert. s. 171.

Minna Canthin kadun väliseen osaan Tavaststjernankatua; 256,000 markkaa Espoonkadun ja Minna Canthin kadun välisen Tavaststjernankadun osan tasoittamiseen; sekä 60,000 markkaa viemärijohdon laskemiseen Espoonkadun ja Minna Canthin kadun väliseen osaan Tavaststjernankatua.

Varatyöt¹⁾. Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön työttömyyskomitean antottua, että kaupunki järjestäisi lisää työansionmahdollisuuksia kunnan työttömille jäsenille, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että seuraavat työt saatiin suorittaa: viemärin rakentaminen viemärinsuulta n:o 42 b Kyläsaareen, kustannukset 2,626,000 markkaa, Alppilan puhdistuslaitoksen laskujohdon uusiminen, 797,000 markkaa, sekä Humalistonkadun viemärin uusiminen Turuntien ja Topeliuksenkadun väliltä, 472,000 markkaa; myöntää tarpeelliset määrärahat yleisiä töitä varten varatuista käyttövaroistaan kaupunginhallituksen käytettäväksi, sekä valtuuttaa kaupunginhallituksen päättämään edellä mainittujen töiden aloittamisesta kesän aikana ³⁾.

Syksyn tullessa tilanne kirstyi ja kävi tarpeelliseksi hankkia kaupungin toimesta toimeentulomahdollisuuksia suurille joukoille työttömiä. Kaupunginhallitus ilmoitti, että yleisiä varatöitä varten myönnetystä määrärahasta oli käyttämättä 2,090,000 markkaa, Herttoniemen töiden määrärahasta 8,427,000 markkaa ja yleisiä töitä varten varatuista kaupunginvaltuuston käyttövaroista 1,186,000 markkaa sekä että kaupungin yleisten töiden hallitus oli laatinut luettelon töistä, jotka sopivat suoritettaviksi varatöinä syksyn kuluessa. Näistä oli kaupunginhallituksen mielestä pantava käyntiin seuraavat: Vuorelantien, Arabiankadun, Kammion- ja Sandelsinkatujen välisen Välskärinkadun osan sekä Kristianinkadun tasoitus; portaiden rakentaminen Kristianinkadulle, eduskuntatalon pohjoispuolella olevan kallion tasoittaminen, Tuusulankadun sekä Munkkiniemenkadusta pohjoiseen olevan Paciuksenkadun osan tasoitus, It. Puistotien leventäminen, korttelia n:o 350 ympäröivien katujen sekä Kesäkadun tasoitus, Porthauinrinteen leventäminen, Sairaalakadun tasoittaminen puoleen leveyteensä, Arabian rautatieraiteen laskeminen Bokvillan-nimisen huvilan alueen poikki, Majakkakadun tasoitus y. m. s. Länsisatamassa suoritettavia töitä, työväenopiston tontin louhimistyöt sekä keskuspuistoalueen siistiminen. Näiden töiden kustannukset kaupungin yleisten töiden hallitus ottaen huomioon koko Paciuksenkadun tasoittamisen oli arvioinut 11,515,195 markaksi, mistä 5,914,300 markkaa käytettäisiin kuluvana vuonna, kun taas Herttoniemen töitä voitiin suorittaa 3,500,000 markalla. Edelleen kaupunginhallitus ehdotti, että yleisiä töitä varten varatuista valtuuston käyttövaroista jäljellä oleva osa, 1,186,000 markkaa, annettaisiin sen käytettäväksi Humalistonkadun laajentamiseen ja korottamiseen tonttien n:ot 7 -11 kohdalta, Siltavuorenrannan ajotien kuntoonpanemiseen Pitkästäsilasta itäpäin, Työpajakadun tasoittamiseen korttelin n:o 282 kohdalta sekä tämän korttelin länsirajaa pitkin kulkevan kadun tasoittamiseen Työpaja- ja Lautatarhankatujen väliltä, Hämeentien leventämiseen korttelin n:o 542 kohdalta sekä Norden-skiöldinkadun väliaikaiseen tasoittamiseen rautatienalikäytävän kohdalta. Kaupunginhallitus oli sitten valtuuttanut kaupungin yleisten töiden hallituksen panettamaan käyntiin kaksi viimeksi mainittua työtä, koska kyseisillä kaduilla olevat raitiotieraiteet oli kohdakkoin siirrettävä, ja anoi, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi tämän toimenpiteen. Jos edellä selostettu syksyn varatöiden ohjelma hyväksyttiin ja vuonna 1931 vahvistetut työpalkat pysy-

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 72 ja 172. — ²⁾ Kvsto 15 p. kesäk. 37 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 10. — ³⁾ Ks. tämän kert. s. 175.

tettiin entisellään, voitiin töitä järjestää 1,105 miehelle syyskuussa, 1,400 miehelle lokakuussa, 1,840 miehelle marraskuussa ja 2,200 miehelle joulukuussa.

Myöskin Helsingin ammatillinen paikallisjärjestö, Suomen kunnallistyöntekijäin liitto sekä eräs työttömien kokouksessa valittu lähetystö olivat esittäneet käsityksensä työttömyyskysymyksestä ja sen lieventämistavasta ja kaikki olleet sitä mieltä, että kaupungin varatoissa maksetut palkat olivat riittämättömät. Tämän johdosta kaupungininsinööri lausui mielipiteenään, että kaupungin varatyöntekijät yleensä saivat toimeentulominimiä vastaavan palkan, ja samaa mieltä oli myöskin kaupungin yleisten töiden hallitus, joka samalla huomautti, että palkkain korottaminen vähentäisi kaupungin mahdollisuuksia järjestää työttömille ansiotyötä. Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriön antamien ohjeiden mukaan palkan kaikissa valtion kokonaan tai osaksi kustantamissa varatoissa tuli olla alempi asianomaisilla paikkakunnilla yleensä suoritettua sekatyöntekijän palkkaa siten, että varatoissa suoritettua palkan ja normaalipalkan välinen ero supistui sikäli kuin normaalipalkka aleni, ja kaupunginhallitus piti puolestaan luonnollisena, että kaupungin varatyöntekijöilleen suorittamien palkkojen yleensä ei tullut alittaa ministeriön vahvistamia. Helsingissä suoritettujen valtion varatöiden tuntipalkkoja ei kuitenkaan vielä ollut vahvistettu, minkä vuoksi kaupunginhallitus piti yleistä palkkain korottamista kaupungin vastaavissa töissä ennenaikaisena. Samalla hallitus ilmoitti, että n. 180 Helsingistä kotoisin olevaa työntekijää oli otettu valtion varatöihin eri seuduille Uudenmaan lääninä sekä että suunniteltiin uusia töitä, joihin vielä voitiin ottaa lisää työttömiä.

Kaupunginhallitus oli keskittänyt esityksensä kahdeksaan ponteen, jotka kaupunginvaltuusto lisäten niihin erinäisten työntekijäryhmän palkkain korottamista koskevan kohdan hyväksyi ¹⁾ sanamuodoltaan seuraavina:

kaupunginhallituksen ehdottamat uudet työt on suoritettava varatöinä;

kaupunginhallitus saa määrätä jokaisen työn aloittamisen ajankohdan ja laajuuden;

kaupunginhallitus saa tähän tarkoitukseen käytettäväkseen 2,090,000 markkaa yleisiä varatöitä varten myönnettyjä kaupunginvaltuuston käyttövaroja;

kaupunginhallitus saa lisäksi edellä mainittujen töiden kustantamiseen kaupunginkassasta 3,000,000 markan suuruisen ennakkomäärän, joka sittemmin merkitään vuoden 1933 talousarvioon;

kaupunginhallitus saa ehdotettujen viiden ylimääräisen työn kustantamiseen käytettäväkseen yleisiä töitä varten varatuista kaupunginvaltuuston käyttövaroista jäljellä olevan määrän, 1,186,000 markkaa;

kaupunginhallituksen toimenpide, että Hämeentien leventäminen korttelin n:o 542 kohdalta ja Nordenskiöldinkadun tasoittaminen oli pantu alulle, hyväksyttiin;

valtioneuvostolta oli anottava, että valtio helpottaakseen pääkaupungin vaikeata työttömyystilannetta järjestäisi mahdollisimman paljon töitä Helsingistä kotoisin oleville työttömille; sekä

kaupungin varatoissa suoritettua tuntipalkan tuli lokakuun 1 p:stä lukien, jos työntekijä oli huoltovelvollinen, olla 5: 50 markkaa kivityöläisille ja heihin verrattaville ammattityöntekijöille, 5 markkaa rusnaajille ja 4: 50 markkaa apureille.

¹⁾ Kvsto 21 p. syysk. 5 §.

Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön, Suomen kunnantyöntekijäin liiton ja työttömien lähetystön esittämät vaatimukset eivät antaneet kaupunginvaltuustolle aihetta muihin toimenpiteisiin.

Uudet maantiet. Lokakuun 5:ntenä päivätyssä kirjelmässä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö ilmoitti, että hallituksen esitykseen lisämäärärahan myöntämisestä työttömyyden lieventämiseksi käyntiin pantavia ylimääräisiä töitä varten sisältyi paitsi 3,400,000 markan määrärahaa Tuomarinkylästä Vantaanjoen yli Helsingin pitäjän kautta Hyrylään suunniteltua maantietä varten 5,000,000 markan määrä Helsingin—Turun maantien ensimmäisen, Vihtiin asti ulottuvan osan rakentamista varten. Samalla ministeriö tiedusteli, aikoiko kaupunki rakentaa osuutensa ensiksi mainitusta tiestä niin ajoissa, että se oli valmiina samaan aikaan kuin valtion osuus, sekä jälkimmäisen tien suhteen, sitoutuiko kaupunki uuden Porvoon tien valmistamiseen mennessä rakentamaan Sörnäisten rannan ja Kulosaaren välille uuden, liikenteen vaatimuksia vastaavan sillan sekä tekemään lopullisen sopimuksen, jonka mukaan kaupunki omalla kustannuksellaan rakentaisi alueelleen suunniteltuun Jorvaksen tiehen liittyvän uuden tien.

Tuomarinkylästä pohjoiseen olevaa tietä koskeva kysymys oli ratkaistu toisessa yhteydessä ¹⁾, Kulosaaren ja mantereen välisen siltayhteyden sekä Jorvaksen tiehen liitettävän uuden tien suhteen taas kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ ilmoittaa ministeriölle, että Helsingin kaupunki sitoutui heti ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, jotka tekivät mahdolliseksi esteettömän liikenteen Porvoosta Kulosaaren poikki Helsinkiin kulkevalla maantiellä, jolloin suunnitellut sillanparannustyöt suoritettaisiin vuoden 1934 loppuun mennessä edellyttäen, että valtio heti aloitti mainitun, 6.5 m leveän tien rakentamisen, jonka otaksuttiin valmistuvan 2—3 vuoden kuluessa; sekä että kaupunki sitoutui omalla kustannuksellaan jatkamaan katuverkostoaan Pikku-Huopalahden itärantaan vastapäätä sitä Munkkiniemen alueen kohtaa, josta tie aiottiin rakentaa Kuusi- ja Lehtisaarten kautta Jorvaksen rautatiepysäkille.

Katsoen siihen, että hallitus suunnitellessaan Helsingin tienoille järjestettäviä varatöitä toistaiseksi ei ollut lopullisesti päättänyt, missä niitä sopivimmin voitiin aloittaa, kaupunginvaltuusto päätti liittää vastaukseensa pöytäkirjaan otetun, tätä kysymystä koskevan selvityksen.

Helsingin—Hyrylän maantie. Tie- ja vesirakennushallitus oli lähettänyt kaupunginhallitukselle Helsingin—Hyrylän maantien rakennussuunnitelman pyytäen siitä sen lausuntoa sekä tiedustellen, oliko kaupunki halukas ja mihin mennessä omalla kustannuksellaan rakentamaan alueelleen tulevan osan tiestä sekä suostuiko kaupunki maksamaan puolet tiesuunnitelmaan sisältyvän Vantaanjoen sillan rakennuskustannuksista. Tämän johdosta kiinteistölautakunta huomautti ³⁾, että rakennussuunnitelman mukaan ehdotettu uusi tie alkoi Pakinkylän ja Tuomarinkylän rajalta, kun taas lautakunta oli sitä mieltä, että suunnitelman tuli käsittää myöskin Käpylän ylimenosillalta Oulunkylän ja Pakinkylän kautta Tuomarinkylään vievä tien osa, jotta tämäkin aikanaan voitaisiin julistaa maantieksi. Tämä edellytti kuitenkin, että maan omistaja luovutti tietä varten tarpeellisen maan, mutta tämän ehdon täyttäminen tuskin tuotti kaupungille vaikeuksia, koska jo oli ryhdytty toimenpiteisiin tarpeellisten maa-alueiden hankkimiseksi ja nämä niin pian kuin ne olivat joutuneet kaupungin haltuun voitiin luovuttaa maan-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 34. — ²⁾ Kvsto 26 p. lokak. 7 §. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 8.

tien rakentamista varten. Edelleen lautakunta huomautti, että Tuomarinkylän etelärajan ja Vantaanjoen välinen tie vastedes tuli olemaan kaupungin-
 asemakaavaan sisältyvää katumaata, mikä oli otettava huomioon sitä rakennettaessa. Kaupunki oli jo rakentanut miltei valmiiksi Mäkelänkadun, joka oli tämän maantien jatke, Käpylän rautatienylikäytävään saakka, ja rautatiehallitus oli puolestaan luvannut rakentaa mainitun ylikäytävän sekä tien jatkeen rautatienalueen poikki. Rautatienalueen ja kaupungin rajan välisen tien taas kaupunki rakentaisi Oulunkylän ja Pakinkylän välisen tienosan yhteydessä. Niin ollen lautakunta katsoi kaupungin voivan suostua rakentamaan myöskin tieasetuksen 15 §:ssä, johon tie- ja vesirakennushallitus kirjelmässään oli viitannut, edellytetyn maantienjatkeen siltä osalta, jolta se sijaitsi kaupungin alueella, Tuomarinkylän kautta kulkevan osan kuitenkin ainoastaan edellyttäen, että valtio suoritti puolet työkustannuksista ¹⁾. Tielain määräysten mukaisesti Oulunkylän kunta ja Helsingin maalaiskunta oikeastaan olivat velvolliset suorittamaan tarvittavan tiemaan lunastamisesta aiheutuvat kustannukset, mutta ottaen huomioon sen suuren hyödyn, joka kaupungilla tuli olemaan uudesta tiestä, kiinteistölautakunta katsoi voivansa puoltaa sitä, että kaupunki korvauksetta luovuttaisi tarpeelliset maa-alueet. Vantaanjoen sillan rakennuskustannusten suorittamiseen lautakunta ei katsonut kaupungilla olevan mitään syytä ottaa osaa. Tuomarinkylän kautta kulkevaa tietä varten lautakunta oli antanut asemakaavaosastonsa laatia ehdotuksen, jonka mukaan edellä mainittu silta tulisi sijaitsemaan n. 400 m tie- ja vesirakennushallituksen ehdottaman paikan alapuolella, paikassa, missä Vantaanjoen rannoilla yleensä epäedulliset ja epävarmat perustussuhteet oli todettu erittäin suotuisiksi. Sillan paikan muuttaminen aiheuttaisi tietenkin muutoksen itse tienkin suuntaan, mikä kuitenkin ei merkinnyt paljoa, koska maasto oli edullista. Sitävastoin oli otettava huomioon, että silta tuli sijaitsemaan juuri siinä kohdassa, missä Imatran voimalaitoksen voimajohto kulki Vantaanjoen poikki, minkä takia johto oli lujitettava ja varustettava erinäisillä varmuuslaitteilla.

Hyväksyen kiinteistölautakunnan asiasta esittämät ehdotukset kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ ilmoittaa tie- ja vesirakennushallitukselle

että jos Helsingin—Hyrylän maantiesuunnitelmaan sisällytettiin Käpylän pysäkin kohdalta Oulunkylän ja Helsingin maalaiskunnan Pakinkylän kautta kulkeva tie, kaupunki suostui korvauksetta luovuttamaan sitä varten tarvittavan tiemaan;

että kaupunki sitoutui vuosina 1932 ja 1933 varatoina rakennuttamaan Tuomarinkylän kautta kulkevan tienosan edellyttäen, että valtio suoritti puolet työkustannuksista, n. 613,500 markkaa;

että kaupunki suostui korvauksetta luovuttamaan tähän tarkoitukseen tarvittavan tiemaan;

että kaupunki ei suostunut osallistumaan Vantaanjoen yli vievän sillan rakennuskustannuksiin; sekä

että kaupunki hyväksyi asemakaavaosaston laatiman, tien suuntaa koskevan ehdotuksen sekä siihen liittyvät profiiliehdotukset ehdoin, että valtio vastasi kaikista sillan kohdalla olevan voimajohdon lujittamisesta ja mahdollisesta siirtämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Sittemmin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli vaatinut, että kaupunki itse omalla kustannuksellaan rakentaisi omistamalleen alueelle

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 35. — ²⁾ Kvsto 15 p. kesäk. 8 §.

rautatieenylikäytävän ja Vantaanjoen välille tulevan osan tietä. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto muutti ¹⁾ edellä mainittua päätöstään siten, että kaupungin omistamien maiden halki kulkeva osa tiestä oli rakennettava varatyönä kokonaan kaupungin kustannuksella.

Marjaniemeen vievä tie. Osakeyhtiö Marjaniemen huvilayhdyskunnan asettama tiekomitea oli anonut, että Helsingin kaupunki rakentaisi tien Marjaniemestä uudelle Helsingin—Porvoon maantielle sekä luovuttaisi tietä varten tarvittavan maan, sekä ilmoittanut yhtiön suostuvan tästä korvaukseksi luovuttamaan kaupungille n. 25,000 m² käsittävän maapalstan yhdyskunnan alueelta. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ rakennuttaa puheena olevan tien pääasiallisesti kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatiman suunnitelman mukaisesti ja vuoden 1933 varatyöohjelman puitteissa edellyttäen, että tarpeellinen tiemaa luovutettiin kaupungille maksutta sekä että Marjaniemen huvilayhdyskunta niinkään maksutta luovutti karttaan tarkemmin merkityn 25,000 m²:n laajuisen maa-alueen.

Turun maantien oikaiseminen. Uudenmaan läänin maaherra oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa Huopalahden kunnanvaltuutettujen anomuksesta, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin Helsingin ja Turun välisen maantien oikaisemiseksi siten, että se kulkisi pitkin suunniteltua Länt. puistotietä. Sieltä Helsingin kaupunki mahdollisesti halusi jatkaa tien oikaisemista kaupunkiin päin, jolloin tie kokonaan kulkisi kaupungin omistamien maiden halki, joista kuitenkin lähinnä Haagaa sijaitseva alue kunnallisessa suhteessa kuului Huopalahden kuntaan. Kunnanvaltuusto huomautti tässä yhteydessä, että se ryhtyi tien siirtämiseen ainoastaan edellyttäen, että kaupunki luovutti sitä varten tarpeellisen maan Huopalahden kunnan tarvitsematta vastata tielaissa mainituista korvauksista.

Maaherralle antamassaan vastauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ³⁾ Turun maantien oikaisemista tarkoittavaa Huopalahden kunnanvaltuutettujen anomusta sekä ilmoitti kaupungin suostuvan korvauksetta luovuttamaan tien rakentamiseen tarvittavan maan omistamastaan entisen Böölen tilan lohkoista vastedes vahvistettavan suunnitelman mukaisesti, jolloin kuitenkin Huopalahden kunnan tuli vastata niistä kustannuksista, jotka voivat aiheutua siitä, että tietyö pantiin alulle, ennenkuin tiemaata koskevat vuokrasopimukset olivat päättyneet, ja vuokraajille sen johdosta oli maksettava korvausta vuokraoikeuden menettämisestä.

Lauttasaaren ja Salmisaaren välinen siltayhteys. Lauttasaaren taajaväki-sen yhdyskunnan anottua Uudenmaan läänin maaherralta lupaa hakemusi-asiakirjoihin liitettyjen piirustusten mukaisen sillan rakentamiseen Lauttasaaren ja Salmisaaren välille ja sen jälkeen kun tämän johdosta oli toimitettu asetuksen mukainen katselmus ja asiaa harrastavia kehoitettu tekemään ne muistutukset, joihin he mahdollisesti katsoivat olevan syytä sekä merenkulkuhallitus, maataloushallitus, rautatiehallitus, metsähallitus ja tie- ja vesirakennushallitus olivat antaneet kysymyksestä lausuntonsa, maaherra oli lähettänyt kaikki asiassa kertyneet asiakirjat kaupungin viranomaisille pyytäen niiden lausuntoa. Asia oli sen jälkeen alistettu kaupungin ammattiviranomaisten sekä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi, ja nämä olivat pääpiirtein yhtyneet niihin ehdotuksiin, jotka edellä mainitun katselmuksen toimittaja, Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin ylimääräinen insinööri Y. A. Jyränpö, sekä tie- ja vesirakennushallitus olivat esittäneet, ja hyväksyen

¹⁾ Kvsto 12 p. lokak. 4 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 35 §. — ³⁾ S:n 9 p. maal sk. 7 §.

asiaa valmistelleiden viranomaisten esittämät näkökohdat kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ ehdottaa kyseisen anomuksen hyväksyttäväksi edellyttäen

että varsinaisen sillan pituus tuli olemaan vähintään 340 m, mille välille sai rakentaa 7 siltapilaria, joiden mittasuhteet kävivät ilmi anomukseen liitetystä sillan pituusleikkaus- ja asemapiirroksesta, kun taas loppuosan n. 420 m leveästä salmesta sai sulkea sillan kumpaankin päähän rakennettavilla maa-tukimuureilla ja niihin liittyvillä penkereillä;

että silta meriliikennettä varten varustettiin n. s. läppäsillalla suljettavalla ja avattavalla aukolla, jonka vapaan leveyden tuli olla vähintään 25.0 m ja vedensyvyyden vähintään 8.0 m keskivedenpinnasta N. N. + 0.0 :sta lukien ja jonka tuli sijaita 30.0 m länteen siitä kohdasta, mihin se oli merkitty anomukseen liitettyyn siltapiirroksen eli 103.5—78.5 m Salmisaareen suunnittelusta laiturista;

että silta varustettiin yhdellä n. 52.0 m pitkällä kiinteällä siltajänteellä, jossa sillan alimpien rakenneosien etäisyys keskivedenpinnasta ainakin 12.0 m:n välimatkalla oli vähintään 10.0 m;

että sillan liikkuvan osan avaaminen ja sulkeminen tapahtui konevoimalla, että läppäsilta säännöllisissä oloissa oli suljettuna, niin että maantienliikenne sillalla saattoi esteettä tapahtua, mutta että se viipymättä ja korvauksetta avattiin meriliikennettä varten, niin että tälle aiheutui mahdollisimman vähän haittaa ja ajanhukkaa, mitä varten sillan omistajan tuli purjehduskauden ajaksi ottaa ja vuorokauden umpeensa pitää paikalla riittävä miehistö;

että sillan omistaja veloitettiin sillan liikkuvassa aukossa tapahtuvan liikenteen helpottamiseksi ja turvaamiseksi rakentamaan ja pitämään kunnossa sillan molemmilla puolilla, läppäsillan aukon kummallakin puolen Helsingin kaupungin viranomaisten määräämissä paikoissa näiden viranomaisten määräysten mukaisesti rakennettuja nippupaaluja (duc d'albeja) ja johtimia tarpeellinen määrä;

että sillan omistaja huolehti jään särkemisestä ja poistamisesta siltaukoista, kun se laivaliikenteen takia oli tarpeellista;

että sillan omistaja purjehduskauden aikana auringon laskun ja nousun välisenä aikana piti sillan aukot siten merkittyinä kuin kanavia ja kääntösilloja koskeissa laeissa ja asetuksissa oli säädetty tai vastedes säädettiin;

että sillan omistaja varusti sillan merkinanto-, varoitus- ja suojalaitteilla, jotka takasivat tien liikenteen turvallisuuden;

että ennenkuin sillan rakentamiseen ryhdyttiin, tehtiin Helsingin kaupungin viranomaisten kanssa sopimus sillan yhdistämisestä Helsingin kaupungin katuverkkoon;

että sillan rakentaja rakennusaikana avoveden aikana piti avoinna väylän, joka oli vähintään 25.0 m leveä ja 8.0 m syvä sekä korkeudeltaan esteetön, sellaisessa paikassa, ettei siitä ollut haittaa sillan pohjoispuolella olevalle Lauttasaaren selälle suuntautuvalle meriliikenteelle, sekä meren ollessa jäätynä huolehti siitä, että sillan rakennustyö ei estänyt eikä vaarantanut jätise tapahtuvaa liikennettä;

että hakija oli velvollinen asianomaisille täysin korvaamaan kaiken sillan rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvan vahingon ja haitan; sekä

että kaupungin viranomaiset oikeutettiin ennen töiden alkamista tar-

¹⁾ Kvsto 4 p. toukok. 5 §.

kastamaan ja hyväksymään sillan piirustukset sekä teknilliseltä että kauneusnäkökannalta katsoen.

Sittemmin ilmoitettiin Uudenmaan läänin maaherran syyskuun 5 p:nä antamallaan päätöksellä ¹⁾ myöntäneen Lauttasaaren taajaväkiselle yhdyskunnalle luvan sillan rakentamiseen Lauttasaaren ja Salmisaaren välille yhdyskunnan esittämien piirustusten mukaan ja edellä mainituin, kaupunginvaltuuston asettamin ehdoin, kuitenkin oikeuttaen tie- ja vesirakennushallituksen yksissä neuvoin Helsingin kaupungin viranomaisten kanssa, ennenkuin töitä sai aloittaa, tarkastamaan ja hyväksymään laaditut piirustukset sekä teknilliseltä että kauneusnäkökannalta katsoen ja edellyttäen, että puutavaran uitto sai korvauksetta tapahtua siihen kulloinkin paraiten sopivan aukon kautta, ollen sillan omistajan rakennettava ja pidettävä kunnossa ne laitteet, jotka mahdollisesti tarvittiin sillan suojelemiseksi lauttauksen aiheuttamalta vahingolta.

Kyläsaaren puhdistuslaitos. Kaupungin yleisten töiden hallitus ilmoitti, että Kyläsaaren puhdistuslaitoksen töistä vielä oli jäljellä teräshiontaa, kaivutöitä viemäri- ja kaasujohtoja varten, lietelava sekä täyttämis- ja tasointustöitä, ja että hallitus oli arvioinut näiden töiden tulevan maksamaan vastaavasti 140,000 markkaa, 160,000 markkaa, 50,000 markkaa ja 150,000 markkaa eli yhteensä 500,000 markkaa edellyttäen, että ne suoritettiin varatoiminä. Edelleen hallitus ilmoitti neuvotelleensa Yleinen insinööritoimisto osakeyhtiön kanssa Kyläsaaren viemärivereden biologiseen puhdistukseen tarvittavan koneiston hankinnasta tämän toiminimen tekemän ja valtuuston periaatteellisesti hyväksymän tarjouksen pohjalla. Neuvottelujen tuloksena oli ollut, että toiminimi oli lähettänyt koneiston piirustukset ja rakennuskonttori sittemmin näiden mukaisesti suorittanut laitoksen betonityöt. Lontoolainen toiminimi Activated Sludge Ltd, jota Osakeyhtiö Yleinen insinööritoimisto edusti Suomessa, oli sen jälkeen omalla vastuullaan valmistanut kyseisen koneiston, joka tarjottiin kaupungille 169,260 Tanskan kruunun hinnasta eli n. 2,134,000 markasta ehdoin, että ensimmäinen erä, 42,315 kruunua, suoritettiin lokakuun 1 p:nä 1933, toinen erä, 84,630 kruunua, tammikuun 1 p:nä 1934 ja loput, 42,315 kruunua, tammikuun 1 p:nä 1935 sekä että maksamatta oleville erille suoritettiin 7 %:n mukainen korko tilauspäivän ja maksupäivien väliseltä ajalta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ oikeuttaa kaupungin yleisten töiden hallituksen suorittamaan Kyläsaaren puhdistuslaitoksen edellä mainitut työt varatoiminä sekä hyväksyä edellä selostetun laitoksen koneiston hankintasopimuksen ja sen maksuehdot, kuitenkin pidättäen kaupungille oikeuden hinnan suorittamiseen joko kokonaan tai osaksi ennen mainittuja määräaikoja.

Oulunkylän urheilukenttä. Kiinteistölautakunta lähetti Oulunkylän urheilupuiston yleissuunnitelman, joka Oulunkylän kunnalle urheilukentäksi vuokratun ³⁾ alueen lisäksi käsitti siihen rajoittuvat alueet, joille lautakunta oli suunnitellut harjoitus-, leikki- ja verkkopallokenttiä, kaikkiaan 6.5 ha, sekä esitti, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi suunnitelman. Kaupungin yleisten töiden hallituksen tästä esityksestä antamassaan lausunnossa huomautettua, että ehdotettu Oulunkylän urheilupuisto oli suunniteltu niin laa-

¹⁾ Kvsto 12 p. lokak. 6 §. — ²⁾ S:n 10 p. helmik. 15 §. — ³⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 198.

jaksi, että se täysin tyydytti urheilua harrastavan yleisön tarpeen senkin varalta, että Oulunkylän kunta yhdistettäisiin Helsinkiin, mutta että suunnitelman toteuttamisesta aiheutuisi ylen runsaasti kustannuksia, n. 4,040,000 markkaa, minkä vuoksi kysymystä oli perinpohjaisesti harkittava, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ ainoastaan varata kiinteistölautakunnan ehdottaman alueen urheilupuiston tarpeisiin.

Vallilan siirtolapuutarhan laajentaminen. Kiinteistölautakunta oli ilmoittanut, että Vallilan siirtolapuutarhan palstain kysyntä oli ollut huomattavan suuri, minkä takia puutarha-alueen eteläosakin olisi kunnostettava. Työstä aiheutuvat kustannukset oli arvioitu 265,000 markaksi, minkä määrän kaupunginvaltuusto osoitti ²⁾ yleisiä töitä varten varatuista käyttövaroistaan.

Pakinkylän uimaranta. Kaupunginvaltuuston päätettyä ³⁾ luovuttaa erään Vantaanjoen ranta-alueen yleiseksi vene- ja uimapaikaksi sekä annettua rakentaa tien tälle alueelle Pakinkylän yhdyskunnan valtuusto oli anonut, että uimaranta pantaisiin kuntoon kesäksi ja tie rakennettaisiin edellä mainitulta jo valmiiksi rakennetulta tieltä Pakinkylän n. s. kunnantielle. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ kesän aikana panettaa kuntoon kyseisen uimarannan sekä myöntää tähän tarkoitukseen tarpeellisen määrärahan, 18,500 markkaa, Kiinteä omaisuus nimiseen pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan. Sitten myönnettiin ⁵⁾ samaan tarkoitukseen 2,118 markan lisämääräraha edellä mainittuun pääluokkaan merkittyjen valtuuston käyttövarojen ylityksenä.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupungin vuoden 1931 tilit ja tilinpäätös. Kaupungin vuoden 1931 tilinpäätöksen yhdistelmä oli seuraava:

Tulot.

Säästö vuodesta 1930	Smk	86,449,569: 70
Tuloja talousarvion mukaan	»	576,821,802: —
Määrärahoja säästynyt	»	33,488,481: 36
Tuloja yli arvion	»	21,589,105: 82
Talousarvioon merkitsemättömät tulot	»	5,031,476: 73
Yhteensä		Smk 723,380,435: 61

Menot.

Määrärahoja talousarvion mukaan	Smk	614,821,802: —
Määrärahoja ylitetty	»	9,520,936: 91
Tulovajaukset	»	20,914,812: 56
Talousarvioon merkitsemättömät menot	»	18,073,512: 22
Yhteensä		Smk 663,331,063: 69

Säästyneitä lainavaroja	Smk	1,520,268: 50
Tilierötus vuoteen 1932, säästöä	»	58,529,103: 42
Yhteensä		Smk 723,380,435: 61

¹⁾ Kvsto 13 p. huhtik. 14 §. — ²⁾ S:n 7 p. syysk. 22 §. — ³⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 11. — ⁴⁾ Kvsto 23 p. maalisk. 12 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. marrask. 11 §.